

Soukromé pojišťovnické právo (pojistné právo)

Dana Šramková

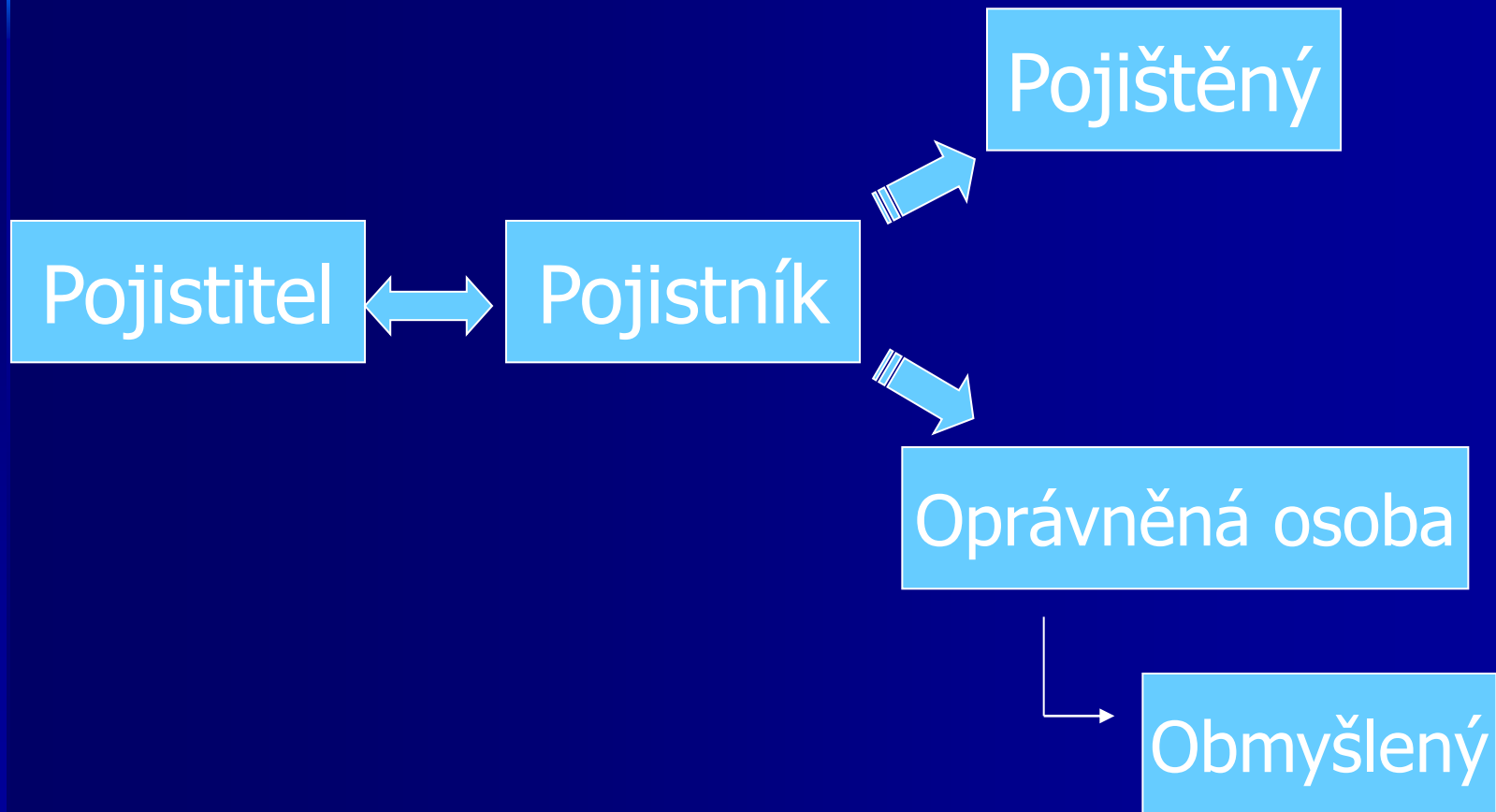
Pojem „soukromé pojištění“

- ➔ realizace ekonomických základů pojištění prostřednictvím právních vztahů:
- ➔ **vztahy účastníků pojištění vzniklého na základě pojistné smlouvy**
  - dle § 2756 NOZ je pojistná smlouva jednou ze smluv odvážných

Základní právní úprava

- 2005-2013: zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě – *dále někdy jen „zákon“* (do 31.12.2004 § 788 a n. občanského zákoníku)
- **2014: nový občanský zákoník (zejm. §§ 2758-2872)**
(do 2013 OZ subsidiárně, např. též problematika smlouvy uzavírané na dálku)
- 2013 i 2014: zvláštní právní předpisy
(např. u povinného smluvního pojištění)

Terminologie – subjekty (účastníci soukromého pojištění)

Pojistitel

- Pojišťovna

Právnícká osoba, která je oprávněná provozovat pojišťovací činnost dle zvláštního zákona

(viz zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví)

Pojistník

Osoba, která:

- s pojistitelem uzavřela **pojistnou smlouvu**,
- obdrží od pojistitele **pojistku** a
- platí **pojistné**.

Pojištěný

- Osoba, na jejíž
  - život
  - zdraví
  - majetek
  - odpovědnost za škodu
  - nebo jiné hodnoty pojistného zájmuse soukromé pojištění vztahuje.
- Nemusí být totožný s pojistníkem.

Oprávněná osoba

- Osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění
- Oprávněná osoba v rámci pojištění osob pro případ smrti: **obmyšlený** (specifikovaný jménem nebo vztahem k pojištěnému) – viz 2829 a n. NOZ

... KLIDNĚ SI ZACHRAŇTE TOHO VAŠEHO NEPLAVCE
TEN MŮJ ŠPERKUN JE POJIŠTĚN... DOMA ZA MĚJ
SHRÁBNU TUČNOU ODMĚNU!

Modely obsazení rolí

- Nejčastěji: na straně klienta vystupuje jedna osoba

Pojistník = Pojištěný = Oprávněný

- Na straně klienta vystupují dvě osoby:

a) Pojistník = Pojištěný x Oprávněný

b) Pojistník = Oprávněný x Pojištěný

- Na straně klienta vystupují tři osoby

Pojistník x Pojištěný x Oprávněný

Pojistná smlouva

- Pojistná smlouva je smlouvou o finančních službách
- Pojistitel (pojišťovna) uzavírá s pojistníkem písemnou pojistnou smlouvu, kterou se zavazuje:
  - pojistitel poskytnout oprávněnému plnění, pokud nastane událost ve vztahu k pojištěnému a
  - pojistník (za)platit **pojistné** pojistiteli
- **Písemná forma** (vyjma krátkodobého pojištění)

Obligatorní náležitosti pojistné smlouvy

- určení pojistitele a pojistníka
- určení oprávněné osoby
- škodové či obnosové pojištění
- vymezení pojistného nebezpečí
(= možná příčina vzniku pojistné události)
- vymezení pojistné události
(= nahodilá skutečnost, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění)

Obligatoční náležitosti pojistné smlouvy - pokračování

- výše pojistného (= úplata za soukromé pojištění)
- splatnost pojistného
- zda se jedná o pojistné běžné (za pojistné období)
nebo jednorázové (na celou pojistnou dobu)
- vymezení pojistné doby (= doba, na kterou bylo soukromé pojištění sjednáno) a doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena
- příp. další náležitosti (podíl na výnosech)

Uzavření pojistné smlouvy

- Akceptace ve lhůtě stanovené v ofertě
- Pokud není lhůta stanovena:
  - obecně do 1 měsíce od obdržení návrhu
  - při nutnosti lékař. prohlídky do 2 měsíců
- Akceptace je možná též zaplacením pojistného ve výše uvedené lhůtě.
- Každá smluvní strana musí obdržet alespoň jedno vyhotovení smlouvy.

Uzavření pojistné smlouvy - pokračování

- Pojištění obecně vzniká prvním dnem po uzavření pojistné smlouvy.
- Lze dohodnout:
  - vznik již uzavřením pojistné smlouvy;
  - vznik později;
  - pojištění lze vztáhnout i na dobu před uzavřením pojistné smlouvy.

Pojistné podmínky

- součást pojistné smlouvy
- vydává pojistitel
- pojistník s nimi musí být předem prokazatelně seznámen
- nemohou být bez souhlasu pojistníka měněny
- pozor mj. na výluky z pojištění
- **Viz § 2774 NOZ**

Pojistka

- =Potvrzení o uzavření pojistné smlouvy
- min. náležitosti dle **§ 2777 NOZ** (dříve dle 9 ZPS)
- Při ztrátě, poškození či zničení pojistky musí pojistitel na žádost pojistníka (a na jeho náklady) vydat druhopis.

Práva a povinnosti pojištěného

- Mezi základní práva pojištěného (příp. pojistníka) patří:
  - Právo být seznámen s rozsahem a obsahem pojištění
  - Právo na pojistné plnění (splatné do 15 dnů od skončení pojistitelova šetření nutného ke zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit, není-li ujednáno jinak)
  - Příp. právo na přiměřenou zálohu
  - Blíže viz např. **§ 2798 NOZ**

„ Z TOHO SE VYKŘEŠU, DOKTORE.
POJIŠTOVNĚ ANI MUK! „

„ TO ROZCHODÍŠ, ARNOŠTE. HLAVNĚ
AŽ SE TO NEDOZVÍ POJIŠTOVNA. „

TO JE PECH, CELÝ ZŮSTALO JEN OKNO... A TO MÁM
SEDINY NA AUTĚ POJIŠTĚNÝ!

Práva a povinnosti pojištěného - pokračování

- Mezi základní povinnosti pojištěného (příp. pojistníka) patří:
  - Informační povinnost (při sjednání i změně pojištění)
  - Povinnost platit ve sjednaných lhůtách pojistné
  - Povinnost nahlásit bez zbytečného odkladu pojistnou událost a podat vysvětlení

CHCEME VĀM NAHLĀSIT POVISTNOU UDĀLOST..!

Práva a povinnosti pojistitele

- Mezi základní práva pojistitele patří např.:
  - Právo na pojistné
  - X Povinnost snížit pojistné dle § 2794 NOZ
  - Právo na náhradu nákladů dle § 2797 NOZ

Práva a povinnosti pojistitele - pokračování

- Mezi základní povinnosti pojistitele patří:
  - Povinnost poskytnout plnění v případě pojistné události
  - Povinnost poskytnout pojištěnému na požádání přiměřenou zálohu

Zvláštní případy pojištění

■ Množné pojištění (§ 2816 NOZ)

➡ Více soukromých pojištění na totéž riziko

➡ Může vzniknout jako:

- Souběžné pojištění
- Soupojištění
- Vícenásobné pojištění

Zvláštní případy pojištění

- pokračování

- Skupinové pojištění (§ 2827 NOZ)
  - úrazové, životní, cestovní (např. pro zahraniční služební cesty pracovníků MU)
- Přepojištění (§ 2853 NOZ)
- Podpojištění (§ 2854 NOZ)

Promlčení

- Právo na plnění z pojištění se promlčí:
  - obecně nejpozději za 3 roky (§ 629 NOZ)
  - u životního pojištění za 10 let (§ 635 NOZ)
- V obou případech promlčecí doba začíná běžet rok po vzniku pojistné události (§ 626 NOZ).

Zánik soukromého pojištění

- Uplynutím pojistné doby
- Uplynutím pojistného období
- Nezaplacením pojistného
- V NOZ viz § 2765 a §§ 2802 a n.

Zánik soukromého pojištění - pokračování

- **Výpovědí** pojistitele nebo pojistníka
  - a) u běžného pojistného musí být výpověď doručena alespoň 6 týdnů před uplynutím pojistného období, **jinak je neplatná**
  - b) do 2 měsíců od uzavření smlouvy
  - c) do 3 měsíců ode dne doručení sdělení o převodu pojistného kmene nebo jeho části
  - **Způsoby dle a) a c) však nelze ze strany pojistitele vypovědět životní pojištění!**
  - **Nově § 2807 NOZ:** Je-li pojištění ujednáno s běžným pojistným, zaniká pojištění na základě výpovědi pojistitele nebo pojistníka ke konci pojistného období; je-li však výpověď doručena druhé straně později než šest týdnů přede dnem, ve kterém uplyne pojistné období, zaniká pojištění ke konci následujícího pojistného období. Vypoví-li pojistitel životní pojištění, nepřihlíží se k výpovědi.

Zánik soukromého pojištění - pokračování

- **Dohodou** pojistníka a pojistitele
  - a to k okamžiku, který musí být v této dohodě určen
- **Odstoupením** pojistitele nebo pojistníka
  - obecně do 2 měsíců (smlouva se ruší ex tunc)
  - u smlouvy uzavřené na dálku může pojistník do 14 (resp. 30) dnů odstoupit bez udání důvodu
  - **§ 2808 NOZ**

Zánik soukromého pojištění - pokračování

- **Zvláštní** případy zániku pojištění:
  - Dnem doručení oznámení o odmítnutí pojistného plnění
  - Dnem zániku pojistného rizika, pojistné hodnoty nebo pojištěné věci
  - Dnem smrti pojištěné FO či zániku pojištěné PO bez právního nástupce, není-li stanoveno jinak

TRÁVÍŠ TADY NEJVÍČ ČASU, TAK JSEM TO RADĚJI PŘIPOJIŠŤILA...!